

СХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ АНТИМОНОПОЛЬНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНИ

ВИТЯГ З РІШЕННЯ

АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ СХІДНОГО МІЖОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

05.04.2023 № 70/31-р/к

Справа № 2/01-76-17

м. Київ

Про закриття провадження у
справі № 2/01-76-17

Адміністративна колегія Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи № 2/01-76-17, розпочатої за ознаками порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 1 статті 50 та частиною третьою статті 6 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних узгоджених дій суб'єктів господарювання, які діють на ринку роздрібної реалізації скрапленого газу в якості моторного пального в межах міста Харкова, з урахуванням приміської території, обмеженою кільцевою дорогою, та з врахуванням автомобільних газозаправних станцій, автомобільних газозаправних пунктів (далі - АГЗС, АГЗП), розміщених поблизу цієї дороги, та подання другого відділу досліджень і розслідувань від 29.03.2023 № 70-03/87-П,

ВСТАНОВИЛА:

1. ПРЕДМЕТ СПРАВИ

- (1) Аналіз дій суб'єктів господарювання, які діють на ринку роздрібної реалізації скрапленого газу в якості моторного пального в межах міста Харкова, з урахуванням приміської території, обмеженою кільцевою дорогою, та з врахуванням АГЗС, АГЗП, розміщених поблизу цієї дороги, щодо наявності між ними погодженої конкурентної поведінки, яка полягала в підвищенні протягом серпня 2017 року роздрібних цін на скраплений газ в якості моторного пального.
- (2) Аналіз ситуації на ринку роздрібної реалізації скрапленого газу в якості моторного пального в межах міста Харкова, з урахуванням приміської території, обмеженою кільцевою дорогою, та з врахуванням АГЗС, АГЗП, розміщених поблизу цієї дороги, щодо наявності чи відсутності об'єктивних причин для підвищення цін на товар протягом серпня 2017 року.

2. СТОРОНИ

- (3) Відповідачі у справі не визначені.

3. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (4) На виконання доручення Антимонопольного комітету України від 23.08.2017 № 1/269 Харківське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України з метою встановлення причин підвищення роздрібних цін на скраплений газ в якості моторного пального розпочало дослідження, під час якого було надіслано вимоги про надання інформації суб'єктам господарювання, що діють на ринку роздрібною реалізації скрапленого газу в якості моторного пального в межах Харківської області, від 23.08.2017 № 02-26/2-2697/1-52.
- (5) Розпорядженням адміністративної колегії Харківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 07.09.2017 № 147-рп/к розпочато розгляд справи № 2/01-76-17 за ознаками порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 1 статті 50 та частиною третьою статті 6 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних узгоджених дій, а саме схожих дій на ринку роздрібною реалізації скрапленого газу в якості моторного пального в межах міста Харкова та з урахуванням приміської території, обмеженою кільцевою дорогою, та з врахуванням АГЗС, АГЗП, розміщених поблизу цієї дороги, які можуть призвести до обмеження конкуренції, у разі, якщо аналіз ситуації на ринку товару спростовує наявність об'єктивних причин для вчинення таких дій.
- (6) Згідно з розпорядженням Голови Антимонопольного комітету України від 28.11.2019 № 23 – рп (у редакції розпорядження від 07.05.2020 № 5-рп) Харківське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України з 12.06.2020 змінило найменування на Східне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України (далі – Відділення).
- (7) Відповідно до пункту 26 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 06.05.1994 № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 19.06.1998 №169-р) (із змінами), на офіційному веб-сайті Комітету ([«eastmtv.amcu.gov.ua»](http://eastmtv.amcu.gov.ua)) 29.03.2023 розміщено інформацію щодо закриття провадження у Справі, із зазначенням дати, часу і місця розгляду справи.

4. АНТИКОНКУРЕНТНІ УЗГОДЖЕНІ ДІЇ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

4.1. Поняття антиконкурентних узгоджених дій

- (8) Відповідно до частини першої статті 6 Закону України «Про захист економічної конкуренції» (далі – Закон) антиконкурентними узгодженими діями є узгоджені дії, які призвели чи можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції.
- (9) Частиною другою статті 6 Закону визначено перелік дій, які визнаються антиконкурентними узгодженими діями, серед яких: узгоджені дії, які стосуються встановлення цін чи інших умов придбання або реалізації товарів.
- (10) Відповідно до частини третьої статті 6 Закону антиконкурентними узгодженими діями вважається також вчинення суб'єктами господарювання схожих дій (бездіяльності) на ринку товару, які призвели чи можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції у разі, якщо аналіз ситуації на ринку товару спростовує наявність об'єктивних причин для вчинення таких дій (бездіяльності).

- (11) З урахуванням приписів частини третьої статті 6 Закону для кваліфікації дій (бездіяльності) суб'єктів господарювання на ринку товарів як антиконкурентних узгоджених дій у вигляді схожих дій (бездіяльність) на ринку товару (і які призвели чи можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції) не вимагається обов'язкове встановлення та доведення факту чи фактів формального узгодження зазначених дій, у тому числі укладення відповідної угоди (угод). Це порушення установлюється за результатами такого аналізу органом Антимонопольного комітету України ситуації на ринку товару, який:
- свідчить про погодженість конкурентної поведінки суб'єктів господарювання;
 - спростовує наявність об'єктивних причин для вчинення зазначених дій.
- (12) Ознаки схожості в діях (бездіяльності) суб'єктів господарювання не є єдиним достатнім доказом наявності попередньої змови (антиконкурентних узгоджених дій). Антиконкурентна узгоджена поведінка підлягає встановленню та доведенню із зазначенням відповідних доказів у рішенні органу Антимонопольного комітету України. При цьому схожість має бути саме результатом узгодженості конкурентної поведінки, а не має виявлятися у простому збігу дій суб'єктів господарювання, зумовлених специфікою відповідного товарного ринку.
- (13) Враховуючи викладене, Відділення досліджувало обставини, що могли б свідчити про погодженість конкурентної поведінки суб'єктів господарювання щодо встановлення роздрібних цін на скраплений газ в якості моторного пального, а також наявність об'єктивних причин для підвищення роздрібних цін на скраплений газ в якості моторного пального в серпні 2017 року.
- (14) При цьому Відділення враховувало, що наявність або відсутність складу порушення у вигляді антиконкурентних узгоджених дій не пов'язується виключно з тим, чи займає певний суб'єкт господарювання монопольне (домінуюче) становище на ринку.
- (15) Відтак вчинення суб'єктами господарювання узгоджених дій утворює самостійний склад порушення законодавства про захист економічної конкуренції і не залежить від того, чи займають відповідні суб'єкти господарювання чи один з них монопольне (домінуюче) становище на ринку.
- (16) Отже, у рамках розгляду справи визначення ринку було обмежене оцінкою його товарних, територіальних (географічних), часових меж та умов обороту товару з метою встановлення переліку конкурентів (на наявність ознак горизонтальної узгодженої поведінки).

4.2. Обставини справи та хронологія подій

- (17) Під час дослідження ринку роздрібної реалізації скрапленого газу в якості моторного пального встановлено, що за період з 09.08.2017 до 25.08.2017 ціни на скраплений газ в якості моторного пального в межах міста Харкова та з урахуванням приміської території, обмеженою кільцевою дорогою, та з врахуванням АГЗС, АГЗП, розміщених поблизу цієї дороги, зросли в середньому на 43 %.
- (18) З огляду на зазначене Відділення дослідило фактори, які призвели до підвищення роздрібних цін на скраплений газ в якості моторного пального учасниками ринку в межах міста Харкова та з урахуванням приміської території, обмеженою кільцевою дорогою, та з врахуванням АГЗС, АГЗП, розміщених поблизу цієї дороги, та відповідність їх дій законодавству про захист економічної конкуренції.

4.3. Товарні межі ринку

- (19) Відповідно до підпункту 5.1 пункту 5 Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р (далі – Методика), товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах яких споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.
- (20) Визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється, виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.
- (21) Підставою для відкриття справи стало підвищення роздрібних цін на скраплений газ в якості моторного пального, товаром (щодо якого здійснюється аналіз взаємозамінності на ознаки аналогічного товару) є скраплений газ у якості моторного пального.
- (22) В Україні скраплений газ використовується як моторне пальне для автомобільного транспорту, а також для комунально-побутових потреб.
- (23) Підпунктом 14.1.141¹ пункту 14.1 статті 14 Податкового кодексу України передбачено, що пальне – це нафтопродукти, скраплений газ, паливо моторне альтернативне, паливо моторне сумішеве, речовини, що використовуються як компоненти моторних палив, інші товари, зазначені у підпункті 215.3.4 пункту 215.3 статті 215 цього Кодексу.
- (24) Відповідно до підпункту 14 пункту 2 Порядку організації та проведення біржових аукціонів з продажу нафти сирової, газового конденсату власного видобутку і скрапленого газу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16.10.2014 № 570, **скраплений газ** – газ вуглеводневий, отриманий у результаті нафтогазопереробки.
- (25) Згідно з статтею 5 Закону України «Про альтернативні види палива» до альтернативних видів газового палива належать, зокрема, стиснений та зріджений природний газ, зріджений нафтовий газ, супутній нафтовий газ, вільний газ метан, якщо вони одержані з газових, газоконденсатних та нафтових родовищ непромислового значення та вичерпаних родовищ і не належать до традиційних видів палива.
- (26) Державного стандарту скрапленого газу для автомобільного транспорту в Україні немає. Натомість передбачено стандарт ДСТУ 4047-2001 «Гази вуглеводневі скраплені паливні для комунально-побутового споживання. Технічні умови», який поширюється на вуглеводневі зріджені гази, призначені для використання в якості палива для комунально-побутового споживання та для промислових цілей. Ним регламентується використання таких технічних газових сумішей:
- пропан технічний (ПТ);
 - суміш пропану технічного та бутану технічного (СПБТ);
 - бутан технічний (БТ).
- (27) Потенційно власник автомобільного транспортного засобу, який облаштований газобалонною установкою, може використовувати у якості моторного пального, як скраплений вуглеводневий газ (далі – СВГ), так і моторні бензини, однак, різниця в ціні на відповідні товари робить такі товари повністю взаємозамінними лише у тому випадку, коли витрата моторного бензину і його вартість (л/км) по відношенню до витрати і вартості СВГ (л/км) є більш вигідними (дешевшими), з точки зору споживання.

- (28) Споживачами є власники (користувачі) автомобільного транспорту, укомплектованого відповідним обладнанням для заправлення пропан - бутановою сумішшю (скрапленим газом).
- (29) Слід зазначити, що автомобільні бензини, дизельне паливо та скраплений газ мають однакове функціональне призначення через їх використання в якості моторного пального, але мають різні фізико-хімічні властивості.
- (30) При цьому, дизельне паливо використовується для транспортних засобів із дизельними двигунами.
- (31) Різні типи бензинів використовуються як пальне для бензинових двигунів.
- (32) У випадку облаштування транспортного засобу газобалонною установкою автомобіль може працювати на скрапленому газі.
- (33) Отже, бензин, дизельне паливо, скраплений газ не можуть вважатися взаємозамінними товарами з точки зору споживчих характеристик товару, оскільки кожен із них може бути використаний тільки для певних видів транспортних засобів, облаштованих відповідними двигунами чи іншим устаткуванням, або потребує технічного переобладнання транспортного засобу.
- (34) Отже, скраплений газ у якості моторного пального, відповідно до його функціонального призначення, є товаром, який може використовуватись як заміник моторних бензинів у разі переоснащення автомобіля відповідним чином, а саме: облаштування транспортного засобу газобалонною установкою. Однак скраплений газ не взаємозамінний із моторними бензинами, зокрема, у зв'язку з суттєвою різницею в цінах.
- (35) Під роздрібною реалізацією розуміється продаж скрапленого газу кінцевому споживачу через автомобільні газозаправні станції, автомобільні газозаправні пункти, який використовує цей товар як моторне пальне.
- (36) Тобто, з точки зору споживання, скраплений газ в якості моторного пального є окремим товаром, а роздрібна реалізація скрапленого газу в якості моторного пального є окремим товарним ринком.

4.4. Територіальні (географічні) межі ринку

- (37) Відповідно до Методики, територіальними (географічними) межами ринку є територія зі сферою взаємовідносин купівлі-продажу товару (групи товарів), в межах якої за звичайних умов споживач може легко задовольнити свій попит на певний товар і як може бути, як правило, територією держави, області, району, міста тощо або їхніми частинами.
- (38) Територіальними (географічними) межами ринків роздрібної реалізації скрапленого газу в якості моторного пального є регіональними ринками.
- (39) Отже, територіальними межами ринку роздрібної реалізації скрапленого газу в якості моторного пального є місто Харків з урахуванням приміської території, обмеженої кільцевою дорогою та з врахуванням АГЗС (АГЗП), розміщених поблизу цієї дороги (далі – Територіальні межі).

4.5. Часові межі ринку

- (40) Часовими межами є липень – вересень 2017 року.

4.6. Бар'єри вступу на ринок

- (41) Бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на ринок роздрібної реалізації скрапленого газу в якості моторного пального, є:

- адміністративні обмеження, пов'язані з необхідністю одержання згоди органів місцевого самоврядування на оренду земельної ділянки для розміщення АГЗС, АГЗП, а також отримання дозволів та погоджень відповідних органів влади;
 - економічні обмеження, пов'язані з необхідністю залучення значних коштів для будівництва АГЗС, АГЗП, поповнення обігових коштів, необхідність мати у власності або користуватися спеціальне обладнання, резервуарні парки, земельні ділянки необхідної площі, тощо.
- (42) Наведене свідчить про наявність суттєвих бар'єрів для вступу на ринок роздрібною реалізації скрапленого газу в якості моторного пального, та неможливість вступу на цей ринок нових учасників у короткий строк.
- (43) Потенційними конкурентами учасників ринків у визначених Територіальних межах є суб'єкти господарювання, що мають економічні можливості для вступу на ринок.

4.7. Умови реалізації товару

- (44) Відділення визначило структуру ринку скрапленого газу в якості моторного пального в Територіальних межах, що складається з ланок, які має пройти скраплений газ в якості моторного пального від виробника або імпортера до точок роздрібного продажу.
- (45) У зазначеному ланцюжку присутні такі категорії учасників ринку:
- суб'єкти господарювання, що здійснюють виробництво скрапленого газу;
 - суб'єкти господарювання, що здійснюють оптову реалізацію вітчизняного та імпортного скрапленого газу;
 - суб'єкти господарювання, що здійснюють роздрібну реалізацію скрапленого газу в якості моторного пального.

4.8. Аналіз ситуації на ринку

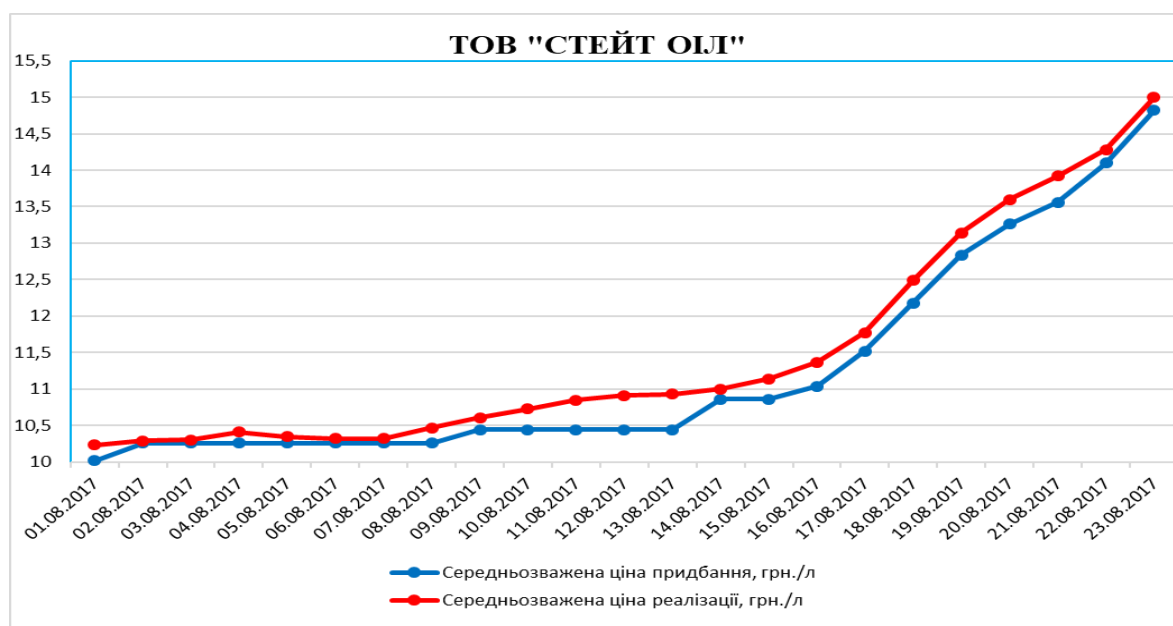
- (46) В Територіальних межах протягом липня – вересня 2017 року на ринку роздрібною реалізації скрапленого газу в якості моторного пального діяло 27 суб'єктів господарювання різних форм власності, у власності (або оренді) яких знаходилось 104 АГЗС, АГЗП.
- (47) Під час аналізу відповідей учасників ринку роздрібною реалізації скрапленого газу в якості моторного пального встановлено, що основними учасниками зазначеного ринку в Територіальних межах протягом липня – вересня 2017 року були наступні суб'єкти господарювання:
- (48) **ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ОККО-РІТЕЙЛ»** (далі – ТОВ «ОККО-РІТЕЙЛ») (перейменовано в ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСІМ ТРЕЙД-ІНВЕСТ») (ідентифікаційний код юридичної особи – 30841082, місцезнаходження: вул. Смаль-Стоцького С., будинок 1, місто Львів, 79018), яке здійснювало роздрібну реалізацію скрапленого газу в якості моторного пального через 14 АГЗС (АГЗП) під брендом «ОККО», що становить 13,46 % від загальної кількості АГЗС (АГЗП) в Територіальних межах;
- (49) **ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ВОГ РИТЕЙЛ»** (далі – ТОВ «ВОГ РИТЕЙЛ») (ідентифікаційний код юридичної особи – 38740702, місцезнаходження: вул. Богуна І., будинок 3, місто Броди, Золочівський р-н, Львівська обл., 80601), яке здійснювало роздрібну реалізацію скрапленого газу в якості моторного пального через 10 АГЗС (АГЗП) під брендом «WOG», що становить 9,62 % від загальної кількості АГЗС (АГЗП) в Територіальних межах;

- (50) **ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «СТЕЙТ ОІЛ»** (далі – ТОВ «СТЕЙТ ОІЛ») (ідентифікаційний код юридичної особи – 39436796, місцезнаходження: вулиця Миру, будинок 17А, офіс 4А, місто Обухів(пн), Київська обл., 08702), яке здійснювало роздрібну реалізацію скрапленого газу в якості моторного пального через 16 АГЗС (АГЗП) під брендом «БРСМ-НАФТА», що становить 15,38 % від загальної кількості АГЗС (АГЗП) в Територіальних межах;
- (51) **ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО «МАРШАЛ»** (далі – ПП «МАРШАЛ») (ідентифікаційний код юридичної особи – 31870046, місцезнаходження: вулиця Харківська, будинок 151, місто Чугуїв, Харківська обл., 63503), яке здійснювало роздрібну реалізацію скрапленого газу в якості моторного пального через 10 АГЗС (АГЗП) під брендом «Маршал», що становить 9,62 % від загальної кількості АГЗС (АГЗП) в Територіальних межах;
- (52) **АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «УКРГАЗВИДОБУВАННЯ»** (далі – АТ «УКРГАЗВИДОБУВАННЯ») (ідентифікаційний код юридичної особи – 30019775, місцезнаходження: вулиця Кудрявська, будинок 26/28, місто Київ, 04053), яке здійснювало роздрібну реалізацію скрапленого газу в якості моторного пального через 7 АГЗС (АГЗП), що становить 6,73 % від загальної кількості АГЗС (АГЗП) в Територіальних межах;
- (53) **ФІЗИЧНА ОСОБА-ПІДПРИЄМЕЦЬ ПЛИГУН АНАТОЛІЙ МИХАЙЛОВИЧ** (далі – ФОП ПЛИГУН А.М.) (ідентифікаційний номер – 1951304973, місцезнаходження: вулиця Грушнікова, будинок 44, смт Бабаї, Харківський район, Харківська обл., 62403), який здійснював роздрібну реалізацію скрапленого газу в якості моторного пального через 6 АГЗС (АГЗП) під брендом «Б-Сеть», що становить 5,77 % від загальної кількості АГЗС (АГЗП) в Територіальних межах;
- (54) **ФІЗИЧНА ОСОБА-ПІДПРИЄМЕЦЬ ЛАВРИК ВІКТОР ВАСИЛЬОВИЧ** (далі – ФОП ЛАВРИК В.В.) (ідентифікаційний номер – 2691715095, місцезнаходження: вулиця Пушкіна, будинок 4, смт Високий, Харківський район, Харківська обл., 62459), який здійснював роздрібну реалізацію скрапленого газу в якості моторного пального через 5 АГЗС (АГЗП) під брендом «Б-Сеть», що становить 4,81 % від загальної кількості АГЗС (АГЗП) в Територіальних межах.
- (55) У розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» ТОВ «ОККО-РІТЕЙЛ», ТОВ «ВОГ РІТЕЙЛ», ТОВ «СТЕЙТ ОІЛ», ПП «МАРШАЛ», АТ «УКРГАЗВИДОБУВАННЯ», ФОП ПЛИГУН А.М., ФОП ЛАВРИК В.В. (далі разом – Учасники ринку) є суб'єктами господарювання та діяли на одному товарному ринку в Територіальних межах.
- (56) Отже, основні учасники ринку, мережі яких розташовані в Територіальних межах, протягом липня-вересня 2017 року здійснювали роздрібну реалізацію скрапленого газу в якості моторного пального через 68 АГЗС (АГЗП), що складає 66 % від загальної кількості АГЗС (АГЗП). При цьому, згідно з інформацією, отриманою Відділенням від Учасників ринку, та інформацією, опублікованою на офіційному сайті Головного управління статистики в Харківській області, обсяг роздрібною реалізації скрапленого газу в якості моторного пального зазначеними суб'єктами господарювання у липні-вересні 2017 року перевищував 80 % від загального обсягу роздрібною реалізації скрапленого газу в якості моторного пального всіма суб'єктами господарювання в Територіальних межах.
- (57) Відтак, вказані суб'єкти господарювання мали можливість суттєво впливати на умови функціонування ринку роздрібною реалізації скрапленого газу в якості моторного пального в Територіальних межах.

- (58) Згідно з інформацією, наданою учасниками ринку, інші 20 суб'єктів господарювання у власності/оренді мали по 1-2 АГЗС, АГЗП та протягом липня-вересня 2017 року здійснювали роздрібну реалізацію скрапленого газу в якості моторного пального в Територіальних межах через 36 АГЗС (АГЗП), що становить 34 % від загальної кількості АГЗС (АГЗП). Під час аналізу відповідей учасників ринку, та інформації, опублікованої на офіційному сайті Головного управління статистики в Харківській області, частка зазначених суб'єктів господарювання у загальному обсязі роздрібною реалізації скрапленого газу в якості моторного пального у відповідному періоді в Територіальних межах не перевищувала 20 %.
- (59) Враховуючі вищенаведене, зазначені суб'єкти господарювання Відділенням не досліджувались, оскільки вони не мали суттєвого впливу на умови конкуренції на зазначеному ринку в Територіальних межах.
- (60) З метою встановлення причин підвищення роздрібних цін на скраплений газ в якості моторного пального протягом серпня 2017 року Відділення здійснило дослідження основних учасників ринку скрапленого газу в якості моторного пального.
- (61) Динаміка середньозважених цін роздрібною реалізації скрапленого газу в якості моторного пального в Територіальних межах в період з 01.07.2017 по 30.09.2017, як було зазначено у відповідях учасників ринку на вимоги Відділення, наведена на графіку № 1 (наведений в додатку до цього рішення).
- (62) Як свідчить інформація, наведена на графіку № 1, роздрібні ціни реалізації скрапленого газу у Учасників ринку почали зростати з 09 серпня 2017 року, однак стрімке зростання цін відбулося починаючи з 18 серпня 2017 року.
- (63) Так, починаючи з 09.08.2017 середньозважені роздрібні ціни на скраплений газ ТОВ «ОККО-РІТЕЙЛ» підвищили на 4,2 % (з 10,65 до 11,10 грн./л), ТОВ «ВОГ РИТЕЙЛ» на 4,5% (з 10,99 до 11,49 грн./л), ТОВ «СТЕЙТ ОІЛ» на 3,7 % (з 10,23 до 10,61 грн./л), ПП «МАРШАЛ» на 4,2 % (з 10,60 до 11,05 грн./л) в порівнянні з 01.08.2017.
- (64) АТ «УКРГАЗВИДОБУВАННЯ» середньозважені роздрібні ціни на скраплений газ почало підвищувати починаючи з 11.08.2017, зокрема на 2,8 % (з 10,59 до 10,89 грн./л) в порівнянні з 01.08.2017.
- (65) ФОП ПЛИГУН А.М. та ФОП ЛАВРИК В.В. середньозважені роздрібні ціни на скраплений газ почали підвищувати починаючи з 12.08.2017, зокрема на 5,7 % (з 10,60 до 11,20 грн./л) та 6,7 % (з 10,50 до 11,19 грн./л) відповідно в порівнянні з 01.08.2017.
- (66) Станом на 18.08.2017 роздрібні ціни на скраплений газ ТОВ «ОККО-РІТЕЙЛ» підвищило на 22,1 % (з 10,65 до 13,00 грн./л), ТОВ «ВОГ РИТЕЙЛ» на 22,7 % (з 10,99 до 13,49 грн./л), ТОВ «СТЕЙТ ОІЛ» на 22,1 % (з 10,23 до 12,49 грн./л), ПП «МАРШАЛ» на 27,4 % (з 10,60 до 13,50 грн./л), ФОП ПЛИГУН А.М. на 22,6 % (з 10,60 до 13,00 грн./л), ФОП ЛАВРИК В.В. на 23,3 % (з 10,50 до 12,95 грн./л), АТ «УКРГАЗВИДОБУВАННЯ» станом на 19.08.2017 на 22,7 % (з 10,59 до 12,99 грн./л) в порівнянні з 01.08.2017.
- (67) Ціни досягли свого піку 23-25.08.2017 та середньозважені роздрібні ціни на скраплений газ по відношенню до 01.08.2017, що встановлювались ТОВ «СТЕЙТ ОІЛ» перевищували роздрібні ціни реалізації скрапленого газу на 46,7 % (з 10,23 до 15,00 грн./л), ТОВ «ОККО-РІТЕЙЛ» – на 46,5 % (з 10,65 до 15,60 грн./л), ТОВ «ВОГ РИТЕЙЛ» – на 49,6 % (з 10,99 до 16,44 грн./л), ПП «МАРШАЛ» – на 45,5 % (з 10,60 до 15,42 грн./л), ФОП ПЛИГУНОМ А.М. – на 50,9 % (з 10,60 до 16,00 грн./л), ФОП ЛАВРИКОМ В.В. – на 52,9 % (з 10,50 до 16,05 грн./л), АТ «УКРГАЗВИДОБУВАННЯ» – на 48,2 % (з 10,59 до 15,69 грн./л).

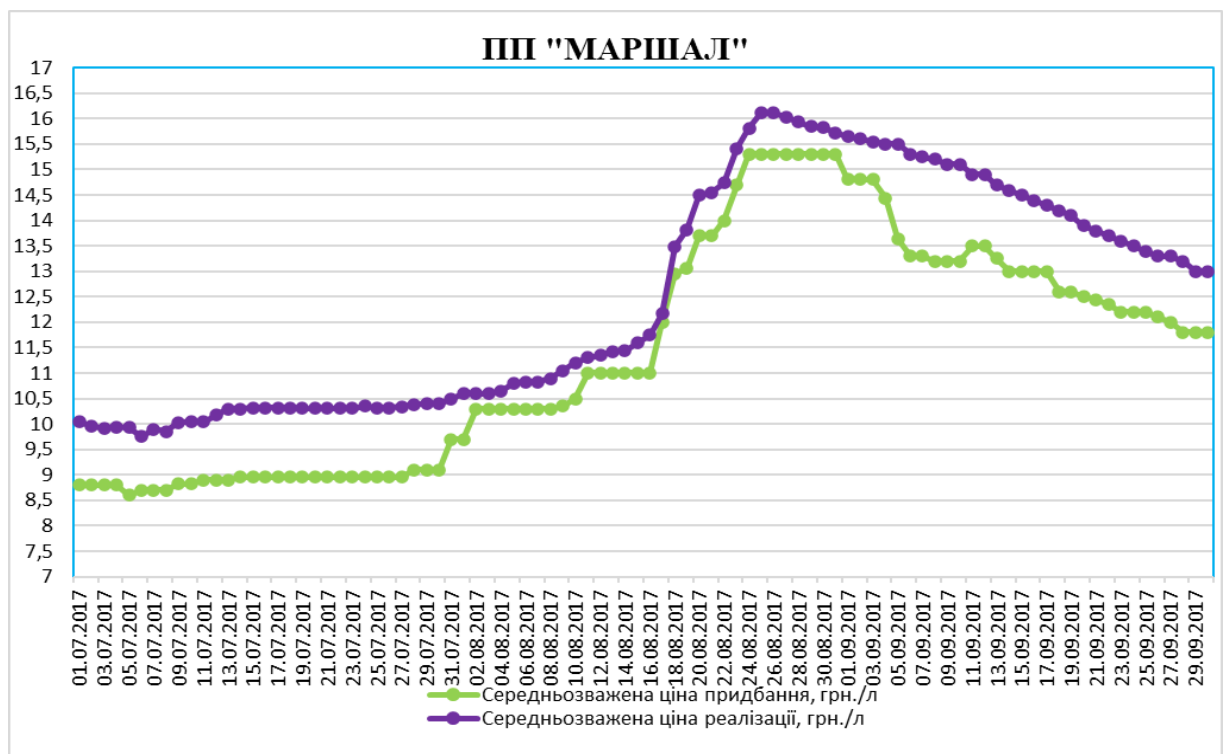
- (68) Враховуючи, що у групи «WOG», зокрема ТОВ «ВОГ РИТЕЙЛ», та групи «ОККО», зокрема ТОВ «ОККО-РІТЕЙЛ» не було об'єктивних причин для підвищення роздрібних цін на скраплений газ в якості моторного пального протягом серпня 2017 року, дії групи «WOG», зокрема ТОВ «ВОГ РИТЕЙЛ», та групи «ОККО», зокрема ТОВ «ОККО-РІТЕЙЛ», які полягали у схожому підвищенні цін на СВГ при його реалізації у роздріб у серпні 2017 року, при тому, що аналіз ситуації на ринку спростовує наявність об'єктивних причин для вчинення таких дій, що призвело до обмеження конкуренції, рішенням Антимонопольного комітету України від 21.06.2018 № 315-р визнано порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 1 статті 50 та частиною третьою статті 6 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та на відповідачів накладено штрафи.
- (69) Згідно з діючим законодавством України ніхто не може бути двічі притягнений до юридичної відповідальності одного виду за одне й те саме правопорушення.
- (70) Отже у Відділення відсутні підстави щодо притягнення ТОВ «ВОГ РИТЕЙЛ» та ТОВ «ОККО-РІТЕЙЛ» до відповідальності за порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 1 статті 50 та частиною третьою статті 6 Закону України «Про захист економічної конкуренції», яке полягало у схожому підвищенні цін на СВГ при його реалізації у роздріб у серпні 2017 року.
- (71) Відповідно до інформації, наданої ТОВ «СТЕЙТ ОІЛ», ПП «МАРШАЛ», ФОП ПЛИГУНА А.М., ФОП ЛАВРИКА В.В., основним фактором, що спричинив суттєве підвищення роздрібних цін реалізації скрапленого газу у серпні 2017 року в Територіальних межах, було підвищення цін придбання скрапленого газу у відповідному періоді у постачальників, у яких відповідні суб'єкти господарювання здійснювали придбання СВГ для подальшої реалізації у роздріб (графік № 2 наведений в додатку до цього рішення).
- (72) Так, згідно з інформацією, наданою ТОВ «СТЕЙТ ОІЛ» листом від 19.09.2017 № 19098, товариство здійснювало закупівлю скрапленого газу у *конфіденційна інформація*.
- (73) Динаміка закупівельних та роздрібних цін на скраплений газ, за якими здійснювало реалізацію ТОВ «СТЕЙТ ОІЛ» на АГЗС в Територіальних межах протягом серпня 2017 року, наведена на графіку № 3.

Графік № 3

- (74) Отже, середньозважені ціна придбання скраплений газ ТОВ «СТЕЙТ ОЙЛ» станом на 09.08.2017 перевищували ціни придбання по відношенню до 01.08.2017 на 4,2 % (з 10,02 до 10,44 грн./л), станом 18.08.2017 – на 22 % (з 10,02 до 12,18 грн./л), станом на 23.08.2017 – на 47,9 % (з 10,02 до 14,82 грн./л).
- (75) Торговельна надбавка на зазначених АГЗС протягом серпня 2017 року складала *конфіденційна інформація*.
- (76) Слід зазначити, що *конфіденційна інформація* щодо підвищення цін на СВГ при його реалізації у роздріб у серпні 2017 року, рішенням Антимонопольного комітету України від 21.06.2018 № 315-р також визнано порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 1 статті 50 та частиною третьою статті 6 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та на відповідача накладено штраф.
- (77) Отже, підвищення роздрібних цін на скраплений газ у ТОВ «СТЕЙТ ОЙЛ» відбулось за рахунок підвищення закупівельних цін постачальником, у якого ТОВ «СТЕЙТ ОЙЛ» здійснювало придбання СВГ для подальшої реалізації у роздріб.
- (78) Згідно з інформацією, наданою ПП «МАРШАЛ» листом від 09.10.2017 № 189, товариство здійснювало закупівлю скрапленого газу у *конфіденційна інформація*.
- (79) Динаміка закупівельних та роздрібних цін на скраплений газ, за якими здійснювало реалізацію ПП «МАРШАЛ» на АГЗС в Територіальних межах протягом липня-вересня 2017 року, наведена на графіку № 4.

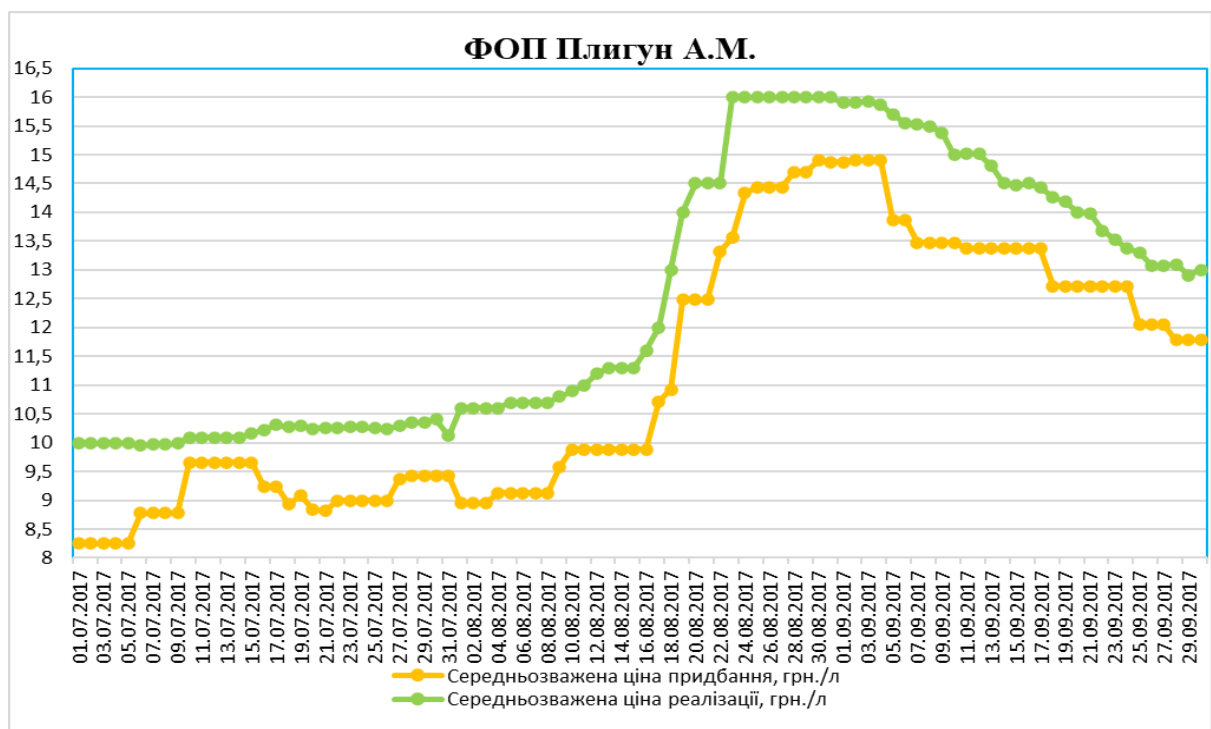
Графік № 4

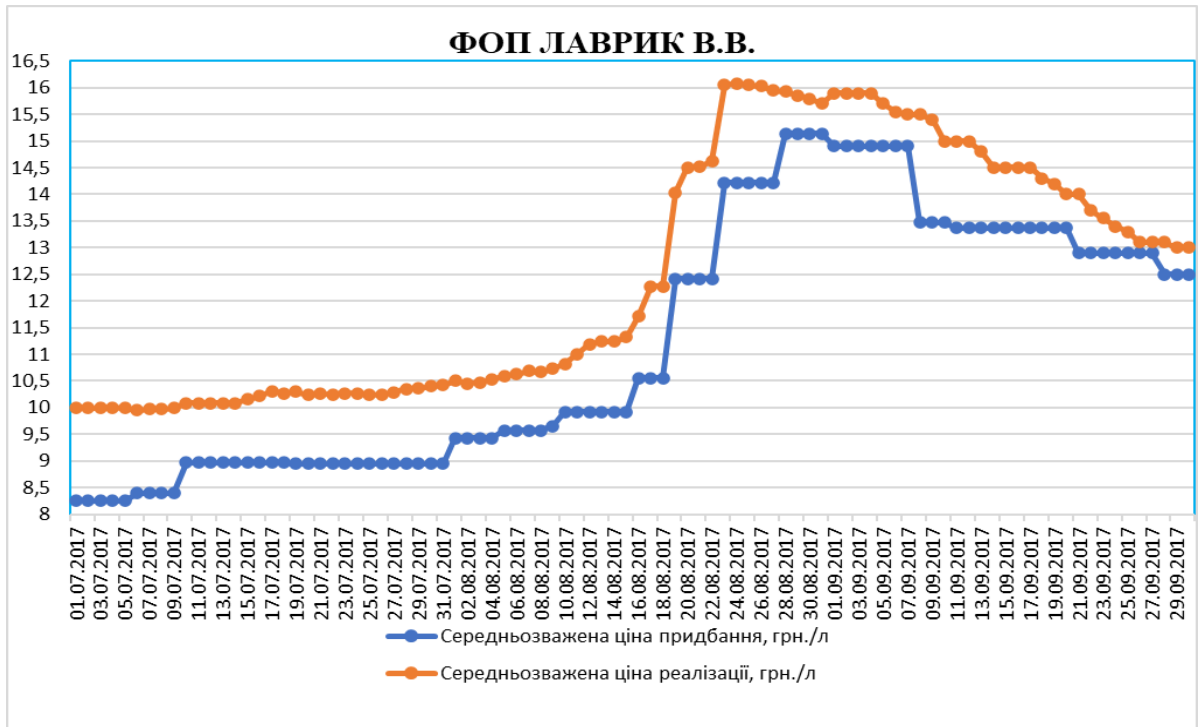
- (80) Отже, середньозважені ціна придбання скрапленого газу ПП «МАРШАЛ» станом на 09.08.2017 перевищували ціни придбання по відношенню до 01.08.2017 на 7,4 % (з 9,70 до 10,42 грн./л), станом 18.08.2017 – на 33,5 % (з 9,70 до 12,95 грн./л), станом на 25.08.2017 – на 57,7 % (з 9,70 до 15,30 грн./л).
- (81) Торговельна надбавка на зазначених АГЗС протягом серпня 2017 року складала *конфіденційна інформація*.

- (82) Отже, підвищення роздрібних цін на скраплений газ у ПП «МАРШАЛ» відбулось за рахунок підвищення закупівельних цін постачальником, у якого ПП «МАРШАЛ» здійснювало придбання СВГ для подальшої реалізації у роздріб.
- (83) ФОП ПЛИГУН А.М. та ФОП ЛАВРИК В.В. під час здійснення діяльності з роздрібною реалізації скрапленого газу в якості моторного пального в Територіальних межах використовували один і той же знак для товарів і послуг (бренд) «Б-Сеть».
- (84) ФОП ПЛИГУН А.М. листом від 20.12.2021 б/н надав інформацію, з якої вбачається, що протягом серпня 2017 року закупівля скрапленого газу здійснювалась у наступних суб'єктів господарювання: *конфіденційна інформація*.
- (85) Динаміка закупівельних та роздрібних цін на скраплений газ, за якими здійснював реалізацію ФОП ПЛИГУН А.М. на АГЗС в Територіальних межах протягом липня-вересня 2017 року, наведена на графіку № 5.

Графік № 5

- (86) Отже, середньозважені ціна придбання скрапленого газу ФОП ПЛИГУНОМ А.М. станом на 11.08.2017 перевищували ціни придбання по відношенню до 01.08.2017 на 19,8 % (з 8,95 до 10,72 грн./л), станом 20.08.2017 – на 50,9 % (з 8,95 до 13,51 грн./л), станом на 25.08.2017 – на 71,4 % (з 8,95 до 15,26 грн./л).
- (87) Торговельна надбавка на зазначених АГЗС протягом серпня 2017 року складала *конфіденційна інформація*.
- (88) Отже, підвищення роздрібних цін на скраплений газ у ФОП ПЛИГУНА А.М. відбулось за рахунок підвищення закупівельних цін у постачальників, у яких ФОП ПЛИГУН А.М. здійснював придбання СВГ для подальшої реалізації у роздріб.
- (89) ФОП ЛАВРИК В.В., листом від 20.12.2021 № 20/1 зазначив, що у серпні 2017 року здійснював закупівлю скрапленого газу у *конфіденційна інформація*.
- (90) Динаміка закупівельних та роздрібних цін на скраплений газ, за якими здійснював реалізацію ФОП ЛАВРИК В.В. на АГЗС в Територіальних межах протягом серпня 2017 року, наведена на графіку № 6.

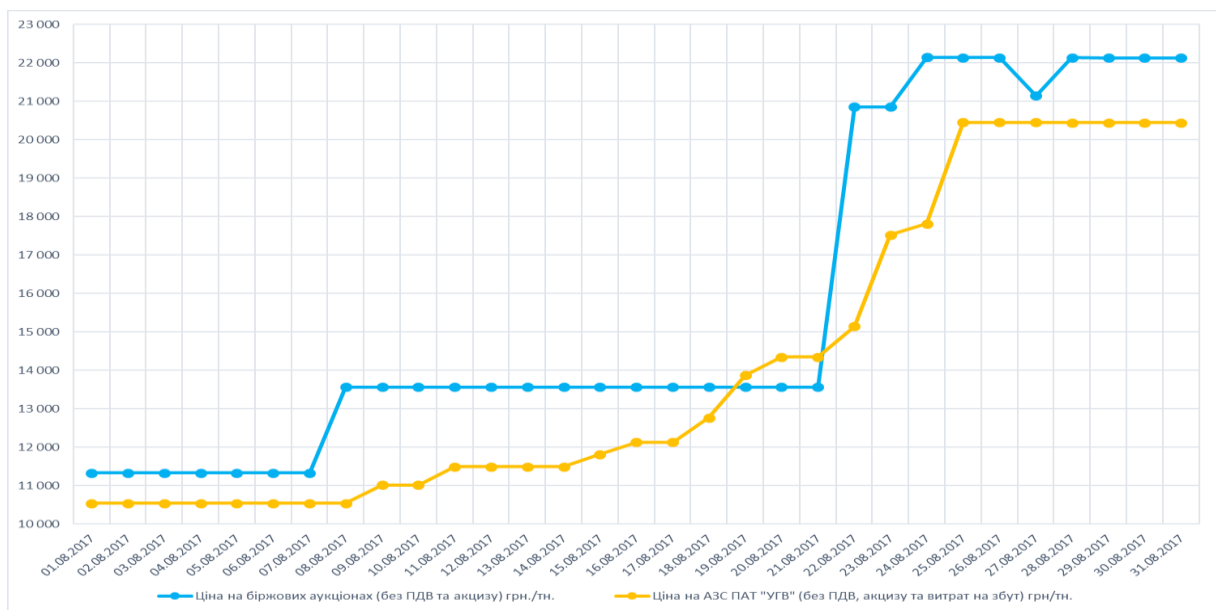
- (91) Отже, середньозважені ціна придбання скрапленого газу ФОП ЛАВРИКОМ В.В. станом на 10.08.2017 перевищували ціни придбання по відношенню до 01.08.2017 на 9,7 % (з 9,77 до 10,72 грн./л), станом 20.08.2017 – на 35,7 % (з 9,77 до 13,26 грн./л), станом на 22.08.2017 – на 55,2 % (з 9,77 до 15,17 грн./л).
- (92) Торговельна надбавка на зазначених АГЗС протягом серпня 2017 року складала *конфіденційна інформація*.
- (93) Отже, підвищення роздрібних цін на скраплений газ у ФОП ЛАВРИКА В.В. відбулось за рахунок підвищення закупівельних цін у постачальників, у яких ФОП ЛАВРИК В.В. здійснював придбання СВГ для подальшої реалізації у роздріб.
- (94) Таким чином, підвищення роздрібних цін реалізації скрапленого газу в якості моторного пального у ТОВ «СТЕЙТ ОІЛ», ПП «МАРШАЛ», ФОП ПЛИГУНА А.М., ФОП ЛАВРИКА В.В. протягом серпня 2017 року напряду залежало від підвищення закупівельних цін у постачальників, у яких суб'єкти господарювання здійснювали придбання СВГ для подальшої реалізації у роздріб.
- (95) Слід зазначити, що згідно з інформацією, наданою ТОВ «СТЕЙТ ОІЛ», ПП «МАРШАЛ», ФОП ПЛИГУНА А.М., ФОП ЛАВРИКА В.В., *конфіденційна інформація*.
- (96) Тобто, підвищення роздрібних цін на скраплений газ в якості моторного пального у ТОВ «СТЕЙТ ОІЛ», ПП «МАРШАЛ», ФОП ПЛИГУНА А.М., ФОП ЛАВРИКА В.В. протягом серпня 2017 року відбулось за наявності об'єктивних причин для їх підвищення.
- (97) ПАТ «Укргазвидобування» є одним з основних українських виробників скрапленого газу.
- (98) Відповідно до частини першої статті 4-1 Закону України «Про нафту і газ» підприємства, частка держави у статутному капіталі яких 50 відсотків та більше, господарські товариства, 50 відсотків та більше акцій (часток, паїв) яких знаходяться у статутних капіталах інших господарських товариств, акціонером яких є держава і володіє в них контрольним пакетом акцій, а також дочірні підприємства,

представництва та філії таких підприємств і товариств, учасники договорів про спільну діяльність, та/або особи, уповноважені договорами про спільну діяльність, укладеними за участю зазначених підприємств, щомісячно здійснюють продаж нафти сирової і газового конденсату власного видобутку, видобутих на підставі спеціальних дозволів на користування нафтогазоносними надрами (крім обсягів, що використовуються на власні технологічні потреби), а також скрапленого газу – виключно на біржових аукціонах.

- (99) Згідно із частиною третьою цієї статті порядок організації та проведення біржових аукціонів із продажу нафти сирової і газового конденсату власного видобутку, скрапленого газу, визначення стартових цін на таких аукціонах, надбавок за якість для нафти сирової і газового конденсату, а також порядок визначення обсягів реалізації на біржових аукціонах скрапленого газу для потреб населення, встановлюються Кабінетом Міністрів України (постановою КМУ від 16.10.2014 № 570 «Про затвердження Порядку організації та проведення біржових аукціонів з продажу нафти сирової, газового конденсату власного видобутку і скрапленого газу» (далі – Порядок).
- (100) Зазначеним Порядком визначено механізм організації та проведення біржових аукціонів із продажу нафти сирової, газового конденсату власного видобутку і скрапленого газу на внутрішньому ринку, в тому числі спеціалізованих аукціонів із продажу скрапленого газу для потреб населення.
- (101) Відповідно до Порядку, для організації та проведення аукціону утворюється аукціонний комітет із продажу нафти сирової, газового конденсату власного видобутку і скрапленого газу (далі – Аукціонний комітет).
- (102) Аукціонний комітет затверджує графік проведення аукціонів продажу скрапленого газу (у тому числі спеціалізованих аукціонів із продажу скрапленого газу для потреб населення) та стартові ціни кожного лота.
- (103) Рівень стартової ціни (без урахування податку на додану вартість, транспортних витрат, діючих ставок акцизного та екологічного податків, установлених Податковим кодексом України, інших обов'язкових платежів) на аукціонах із продажу скрапленого газу, крім ціни на скраплений газ, що реалізується на спеціалізованих аукціонах, визначається на підставі митної вартості імпортованого скрапленого газу за даними ДФС за 15 днів, що передують даті реєстрації заявок на проведення аукціону.
- (104) У разі, коли у визначений строк скраплений газ на митну територію України не імпортувався і дані ДФС для визначення митної вартості скрапленого газу відсутні, то рівень стартової ціни на аукціонах із продажу скрапленого газу визначається за курсом Національного банку України на умовах поставки FOB Black Sea propane-butane mix, згідно з даними видання «Argus International LPG» компанії «Argus Media Ltd», як середнє значення ціни фактичних угод за 15 днів, що передують даті реєстрації заявок на проведення аукціону.
- (105) Аукціонний комітет затверджує стартову ціну на аукціонах із продажу скрапленого газу та додає податок на додану вартість, діючі ставки акцизного та екологічного податків, установлені Податковим кодексом України, інші обов'язкові платежі.
- (106) Враховуючи вищевикладене, ПАТ «Укргазвидобування» здійснює реалізацію власновиробленого скрапленого газу виключно через біржові аукціони та не встановлює стартові ціни для скрапленого газу.
- (107) У період липня – вересня 2017 року ПАТ «Укргазвидобування» продавало скраплений газ через Товарну біржу «Українська енергетична біржа».

- (108) ПАТ «Укргазвидобування» продавало скраплений газ через біржовий аукціон за такими середньозваженими цінами: 12 липня 2017 року – 17 573 грн/тонну; 24 липня 2017 року – 17 160 грн/тонну; 08 серпня 2017 року – 19 737 грн/тонну (разом із цим стартова ціна на зазначеному аукціоні коливалась від 14 516,81 грн/тонну до 14 758,29 грн/тонну); 22 серпня 2017 року – 28 452 грн/тонну (разом із цим стартова ціна на зазначеному аукціоні коливалась від 15 561,91 грн/тонну до 15 626,78 грн/тонну); 06 вересня 2017 року – 23 390 грн/тонну; 20 вересня 2017 року – 17 619 грн/тонну.
- (109) Ціна роздрібної реалізації скрапленого газу ПАТ «Укргазвидобування» через АГЗС залежала від цін реалізації скрапленого газу через біржові аукціони.
- (110) Динаміка середньозважених цін реалізації скрапленого газу ПАТ «Укргазвидобування» у роздріб та динаміка середньозважених цін реалізації СВГ через біржові аукціони наведена на графіку № 7.

Графік № 7

- (111) Так, ціна на біржових аукціонах (без ПДВ та акцизу) почала підвищуватись починаючи з 08.08.2017 на 19,7 % (з 11 329,36 грн./тн. до 13 560,95 грн./тн.) в порівнянні з 01.08.2017, потім 22.08.2017 на 84,07 % (з 11 329,36 грн./тн. до 20.853,93 грн./тн.) в порівнянні з 01.08.2017, та свого піку досягла 24.08.2017 та збільшилась на 95,45 % (з 11 329,36 грн./тн. до 22 143,66 грн./тн.) в порівнянні з 01.08.2017.
- (112) При цьому, роздрібна ціна (без ПДВ, акцизу та витрат на збут) на АГЗС ПАТ «Укргазвидобування» почала підвищуватись починаючи з 11.08.2017 на 9,0 % (з 10 539,22 грн./тн. до 11 491,60 грн./тн.) в порівнянні з 01.08.2017, потім 19.08.2017 на 31,63 % (з 10 539,22 грн./тн. до 13 872,55 грн./тн.) в порівнянні з 01.08.2017, та свого піку досягла 25.08.2017 та збільшилась на 94,04 % (з 10 539,22 грн./тн. до 20 449,88 грн./тн.) в порівнянні з 01.08.2017.
- (113) Отже, ціни на біржових аукціонах протягом серпня 2017 року підвищувались з більшими темпами, ніж роздрібні ціни, встановлені ПАТ «Укргазвидобування» на АГЗС.
- (114) Слід зазначити, що ситуація щодо підвищення цін на скраплений газ на аукціонах в період серпня 2017 року також досліджувалась в рамках справи № 128-26.13/102-17, за результатами якої прийнято рішення Антимонопольного комітету України від 21.06.2018 № 315-р. ТОВ «ОККО-РІТЕЙЛ» та ТОВ «ВОГ РІТЕЙЛ», які були відповідачами у цій справі та їх групи є одними з основних імпортерів СВГ на територію

України, забезпечували стрімке зростання роздрібні ціни на СВГ та були зацікавлені у їх підвищенні з метою отримання додаткових вигід, у тому числі у вигляді додаткових доходів від підвищення цін на СВГ при його реалізації у роздріб у серпні 2017 року. Отже ціни, які були розкручені зазначеними відповідачами вплинули на ціноутворення ПАТ «Укргазвидобування».

5. ВИСНОВКИ У СПРАВІ

- (115) Справу відносно ТОВ «ОККО-РІТЕЙЛ» та ТОВ «ВОГ РІТЕЙЛ» щодо схожого підвищення цін на скраплений газ при його реалізації у роздріб у серпні 2017 року вже розглянуто Антимонопольним комітетом України, за результатами якої прийнято рішення від 21.06.2018 № 315-р.
- (116) За результатами розгляду Справи щодо інших учасників ринку встановлено, що основними підставами підвищення роздрібних цін на скраплений газ в якості моторного пального протягом серпня 2017 року в Територіальних межах було:
- підвищення закупівельних цін постачальниками - суб'єктами господарювання, що здійснюють оптову реалізацію вітчизняного та імпортного скрапленого газу;
 - підвищення цін на скраплений газ на біржових аукціонах.
- (117) Наведені вище обставини **обґрунтовують наявність об'єктивних причин підвищення роздрібних цін на скраплений газ в якості моторного пального** протягом серпня 2017 року в Територіальних межах, що не мали прямої залежності від дій чи бездіяльності суб'єктів господарювання – учасників ринку роздрібною реалізації скрапленого газу в якості моторного пального.
- (118) Також під час розгляду справи не встановлено доказів змови в узгодженні конкурентної поведінки суб'єктів господарювання зі встановлення роздрібних цін на скраплений газ в якості моторного пального.
- (119) Отже не виконуються умови, передбачені частиною третьою статті 6 Закону України «Про захист економічної конкуренції».
- (120) У зв'язку з наведеним, у діях суб'єктів господарювання, що здійснювали діяльність на ринку роздрібною реалізації скрапленого газу в якості моторного пального протягом серпня 2017 року в межах міста Харкова з урахуванням приміської території, обмеженої кільцевою дорогою та з врахуванням АГЗС (АГЗП), розміщених поблизу цієї дороги, не вбачається ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 1 статті 50 та частиною третьою статті 6 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних узгоджених дій шляхом вчинення схожих дій на ринку роздрібною реалізації скрапленого газу в якості моторного пального, які призвели до обмеження конкуренції, у разі, якщо аналіз ситуації на ринку товару спростовує наявність об'єктивних причин для вчинення таких дій.
- (121) Відповідно до абзацу шостого статті 49 Закону України «Про захист економічної конкуренції», якщо не доведено вчинення порушення розгляд справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції підлягає закриттю без прийняття рішення по суті.

Враховуючи викладене, керуючись статтями 7 і 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48 і 49 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та пунктом 36 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованих у

Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (із змінами), адміністративна колегія Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

Закрити провадження у справі № 2/01-76-17.

Відповідно до частини першої статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення органів Антимонопольного комітету України у двомісячний строк з дня одержання може бути оскаржене до господарського суду.

Голова колегії

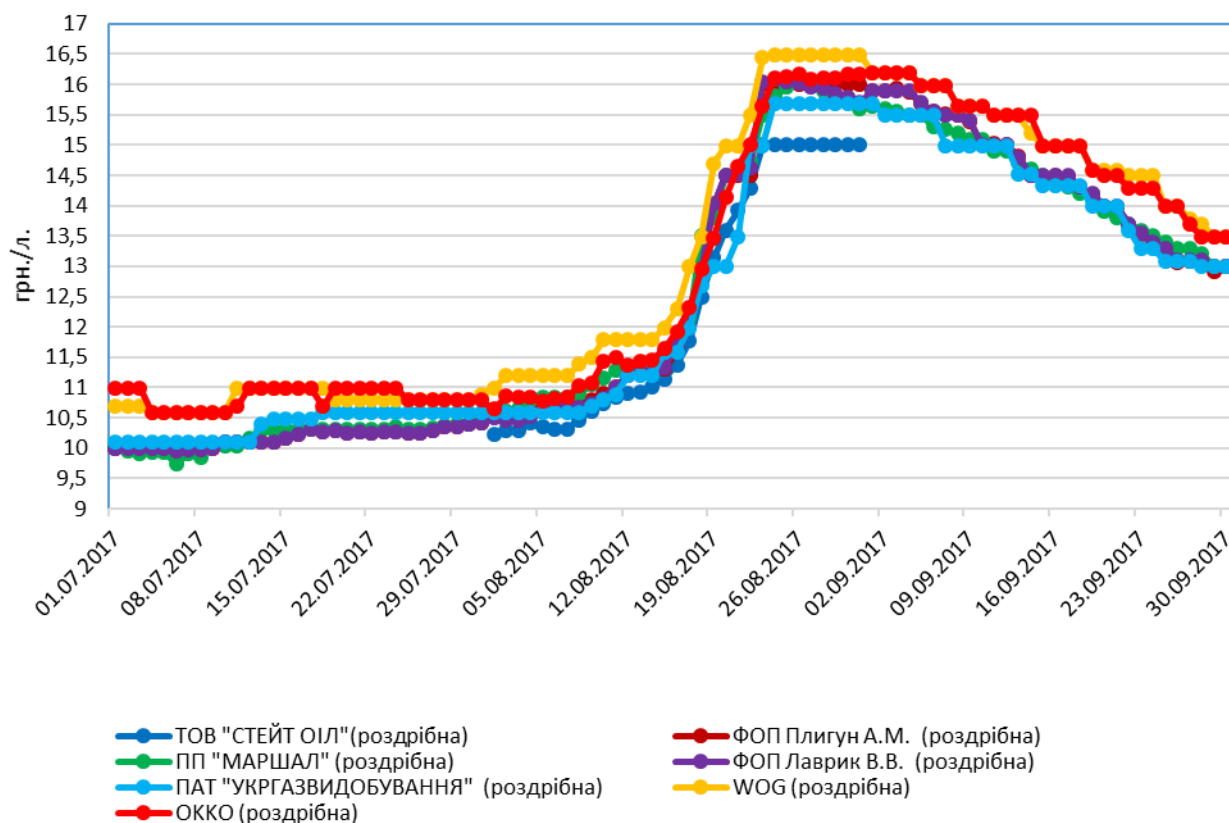
Юрій ГЛАДИК

Члени колегії:

Владислав РУМ'ЯНЦЕВ

Аліна НУЖНА

Середньозважена роздрібна ціна реалізації СВГ протягом липня-вересня 2017 року

Динаміка середньозважених цін придбання СВГ протягом липня-вересня 2017 року

